

Samenvatting COM(2010)171 lange versie

Dit actieplan heeft als doel het uitvoeren van de prioriteiten van het in december 2009 door de Europese Raad goedgekeurde Programma van Stockholm (dossier E090100), dat betrekking heeft op de ontwikkeling van de Europese ruimte van vrijheid, veiligheid en recht in de periode 2010-2014. In het actieplan gaat de Commissie in op een aantal doelstellingen.

De bescherming van de grondrechten waarborgen

Ten aanzien van het Handvest van de Grondrechten van de EU merkt de Commissie op dat bescherming van de daarin verankerde grondrechten ten volle moet worden verzekerd. De Commissie zal een 'zero tolerance' beleid voor alle schendingen van het Handvest toepassen. Daarbij hecht zij in het bijzonder aan bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens in de mondiale samenleving waarin uitwisseling van informatie geen grenzen kent. Verder moet aandacht besteed worden aan de aanpak van geweld tegen vrouwen en kinderen, bestrijding van discriminatie, bescherming van slachtoffers en verdachten, en detentieomstandigheden.

Van het Europees burgerschap een realiteit maken

De Commissie streeft ernaar van het Europees burgerschap een realiteit te maken. Daarvoor is volledige effectuering van het vrij verkeer van EU-burgers een voorwaarde. Ook de deelname van burgers aan het democratisch besluitvormingsproces moet versterkt worden. Het Europees burgerinitiatief kan hier een rol spelen.

Het vertrouwen in de Europese justitiële ruimte versterken

Een ander streven van de Commissie betreft de versterking van het vertrouwen in de Europese justitiële ruimte. Deze ruimte is gegrond op het fundamentele beginsel van de wederzijdse erkenning. De Commissie merkt onder meer op dat op civielrechtelijk terrein de "omslachtige en dure exequatur-procedure (...) stelselmatig tot het verleden (moet) behoren, met behoud evenwel van de noodzakelijke waarborgen". Ook op strafrechtelijk terrein ontplooit de Commissie initiatieven. De onderlinge aanpassing van het materieel strafrecht en het strafprocesrecht moet worden beheerst door een strategie die de subsidiariteit en coherentie volledig eerbiedigt. De klemtoon zal in de eerste plaats blijven liggen op wederzijdse erkenning. Harmonisatie van strafbare feiten en sancties zal worden nagestreefd in welbepaalde gevallen. Voor een goed werkende ruimte van vrijheid, veiligheid en recht zijn een systeem voor bewijsverkrijging in grensoverschrijdende zaken en een betere uitwisseling van informatie over gepleegde misdrijven cruciale elementen. De Commissie zal vanuit Eurojust de oprichting van een Europees Openbaar Ministerie voorbereiden, dat zich zal richten op misdrijven tegen de financiële belangen van de Europese Unie.

De veiligheid van Europa garanderen

De Commissie streeft voorts naar het garanderen van de veiligheid van de Europese burgers. Daarvoor moet onder meer een strategie voor interne veiligheid in de praktijk worden gebracht om het hoofd te kunnen bieden aan de toenemende grensoverschrijdende uitdagingen. Bij de gemeenschappelijke dreigingen gaat het om terrorisme en georganiseerde misdaad, maar ook om door de mens veroorzaakte calamiteiten en natuurrampen. De Commissie wil de balans opmaken van de antiterrorismemaatregelen die de afgelopen jaren zijn doorgevoerd en nagaan hoe deze kunnen worden verbeterd en meer op elkaar kunnen worden afgestemd. De belemmeringen voor een effectieve samenwerking tussen de lidstaten op het gebied van rechtshandhaving moeten worden weggewerkt. EU-agentschappen als Frontex, Europol en Eurojust spelen hierbij een cruciale rol. Ingebruikstelling van de systemen SIS II en VIS heeft nog altijd een hoge prioriteit.

Solidariteit en verantwoordelijkheid als de kern van onze reactie

De komende jaren zal de Commissie zich richten op het ontwikkelen van een echt gemeenschappelijk immigratie- en asielbeleid. Dit dient te geschieden binnen een langetermijnvisie van eerbiediging van de grondrechten en de menselijke waardigheid. Het nieuwe beleid moet bestaan uit flexibele kaders voor de toelating van legale immigranten. De Europese Unie moet voor hen rechten en plichten nastreven die van een vergelijkbaar niveau zijn als die van Europese burgers. De Unie zal zich verder richten op het voorkomen en verminderen van illegale immigratie, partnerschappen met landen van herkomst en doorreis en een solidair asiel- en hervestigingsbeleid.

Bijdragen tot een mondiaal Europa

Samenhang tussen het interne en het externe beleid op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht is essentieel. Dat betekent dat partners in derde landen en internationale organisaties effectief moeten worden betrokken bij het verwezenlijken van de politieke doelstellingen van het actieplan.

Van politieke prioriteiten naar acties en resultaten

Het actieplan gaat vergezeld van een overzicht van maatregelen ter verwezenlijking van deze doelstellingen. Het overzicht bevat concrete acties met een duidelijk tijdschema voor aanneming en uitvoering. De Commissie zal in 2012 een tussentijdse evaluatie van het Programma van Stockholm uitbrengen. Zij verzoekt het Europees Parlement en de Raad akkoord te gaan met het actieplan.